

Dynamiek in de WAO, WAZ en Wajong: een longitudinale analyse van personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering, 1999–2002

Frank Linder¹⁾

Er is weinig verloop onder personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Negen van de tien hebben deze uitkering een jaar later nog. Het beleid van de overheid is om dit patroon te doorbreken, de arbeidsongeschikten uit het uitkeringsvangnet los te weken en ze weer aan het werk te krijgen. Uiteindelijk is het succes van reïntegratie betrekkelijk. Veel oudere arbeidsongeschikten weten in eerste instantie nog hun uitkering met werk te combineren, maar toenemende arbeidsongeschiktheid dwingt hen om terug te treden uit het arbeidsproces. Toch gaat er van werk tijdens de uitkeringsperiode een belangrijke impuls uit om de uitkeringsafhankelijkheid op den duur te beëindigen. Wie volledig het werk weet te hervatten zal niet gauw weer op een arbeidsongeschiktheidsuitkering terugvallen. Meer dan de helft van de uitstroom uit de arbeidsongeschiktheid is toe te schrijven aan demografische factoren: 42 procent wegens het bereiken van de 65-jarige leeftijd en 15 procent door sterfte en emigratie. Kenmerken als geslacht, leeftijd, herkomstgroepering, mate van arbeidsongeschiktheid en uitkeringsduur zijn van invloed op omvang en richting van de resterende uitstroom, maar doorslaggevend is vooral of de arbeidsongeschikte al werkte tijdens de uitkeringsperiode.

1. Inleiding

Het hoge aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (AO-uitkeringen) in Nederland is al ruim een decennium een steeds terugkerend thema in de politiek, de pers en de onderzoeksweld. In de negentiger jaren doemde het scenario op van 1 miljoen arbeidsongeschikten, hetgeen voor toenmalig minister-president Lubbers reden was om zijn politieke lot te koppelen aan een eventuele overschrijding van dit getal. Zo ver is het mede door inperkende maatregelen van de overheid nooit gekomen (Hartman en Boerdam, 2004). Niettemin telde Nederland in 2002 nog altijd ruim 900 duizend personen met een WAO-, WAZ- of Wajong-uitkering.

Het massale beroep dat op deze vorm van sociale zekerheid wordt gedaan is in de afgelopen jaren aanleiding geweest voor uitvoerige analyses, die beschreven staan in talloze rapporten en artikelen. Onder meer de volgende onderzoeken besteden aandacht aan deze materie.

Hartman en Boerdam (2004) gaan in op de volume-ontwikkeling van AO-uitkeringen van 1987 tot 2003. Zij constateren dat het overheidsbeleid effect lijkt te sorteren, want voor het eerst sinds enige jaren gaat het aantal AO-uitkeringen in 2003 weer omlaag.

Copinga en Selten (2003a en 2003b) bestuderen de karakteristieken van de in het jaar 2000 ingestroomde WAO'ers. Vooral vrouwen, ouderen, personen van Marokkaanse en Turkse herkomst blijken een verhoogde kans te hebben om in de WAO te komen.

Hoff en Jehoel-Gijsbers (2003) richten zich vooral op reïntegratie vanuit de uitkeringssituatie in het arbeidsproces. De twee onderzoekers constateren onder meer dat de uitstroomkans uit de WAO bijzonder laag is, maar dat steeds meer WAO'ers hun uitkering combineren met werk.

Dit artikel richt zich op de dynamiek bij personen met een WAO-, WAZ of Wajong-uitkering. Daarbij wordt de ontwikkeling van hun sociaal-economische positie gevolgd op vier meetmomenten gedurende de periode 1999–2002. Het meetmoment is telkens eind september. Onderzoeksvragen die aan de orde komen zijn: Hoe lang blijft de arbeidsongeschikte afhankelijk van zijn AO-uitkering? Wat kenmerkt de personen die afhankelijk zijn van een AO-uitkering? Welke factoren bepalen wie daarvan weer uit het vangnet van deze uitkeringen geraken, en waar komen zij terecht?

De analyses in dit artikel onderscheiden zich van de hiervoor genoemde onderzoeken omdat alle data ontleend worden aan het Sociaal Statistisch Bestand (SSB). De meerwaarde van het SSB ligt onder meer in de diversiteit, volledigheid en samenhang van de daarin opgesloten informatie (Arts en Hoogteijling, 2002). Zo zijn gegevens over personen, hun banen en uitkeringen uit verschillende bronnen gekoppeld en geharmoniseerd. Een ander voordeel van de SSB-gegevens is dat alleen transacties waarvoor daadwerkelijk betalingen plaats vinden, nabetalingen uitgezonderd, een rol spelen. Administratieve overlap in de looptijd van banen en uitkeringen wordt dus uitgesloten. Dit bevordert het inzicht bij stroomanalyses omdat uitsluitend relevante transitie tussen banen en uitkeringen in beschouwing worden genomen.

Paragraaf 2 beschrijft de dynamiek binnen de populatie AO-uitkeringsontvangers (AO'ers) in 1999–2002, waarbij standen en stromen in kaart worden gebracht. Paragraaf 3 gaat kort in op de meest recente stroomcijfers uit het SSB, de doorstroom en uitstroom van AO'ers tussen 2001 en 2002. Paragraaf 4 richt zich op ontwikkelingen op de langere termijn. Daartoe wordt de AO-populatie uit 1999 als cohort in de tijd gevolgd tot aan 2002.

2. Personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering, dynamiek 1999–2002

2.1 Standen en stromen, 1999–2002

Van eind september 1999 tot eind september 2002 telde Nederland in totaal ruim 1,1 miljoen personen met een (uitbetaalde) arbeidsongeschiktheidsuitkering, zie staat 1. De standen per ultimo september zijn: 848,9 duizend AO'ers in 1999, 877,1 duizend in 2000, 898,7 duizend in 2001 en 912,9 duizend in 2002. Staat 1 geeft behalve standcijfers

ook het verloop weer voor de personen met een AO-uitkering. Zo bestaan de 912,9 duizend AO'ers in 2002 voor 90,1 duizend uit instroom en voor 822,8 duizend uit doorstroom vanuit 2001. Deze doorstroom is de resultante van het aantal uitkeringsontvangers in 2001 (898,7 duizend) en de uitstroom (75,8 duizend).

Om inzicht te krijgen in de aard van de dynamiek is de populatie AO'ers van 1999–2002 in staat 1 opgesplitst in een 15-tal groepen naar de peilmomenten waarop zij voorkwamen.

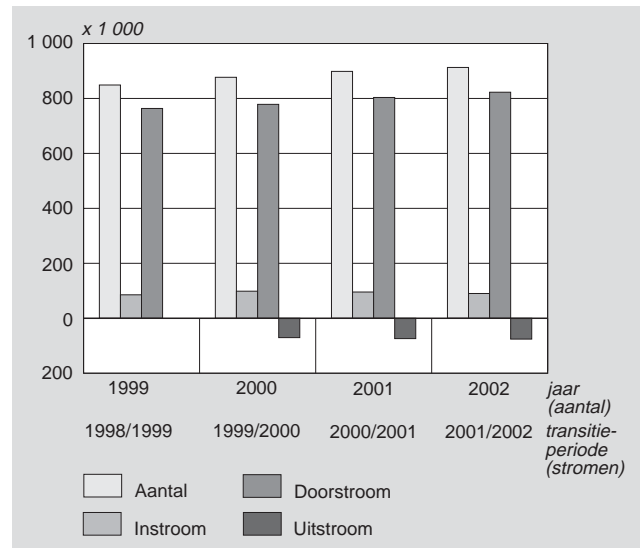
De AO-uitkeringsontvangers in de periode 1999–2002 bestonden in hoofdzaak uit doorstromers (jaarlijks rond 90 procent), zie figuur 1. De AO-populatie kreeg weinig nieuwe aanwas (circa 10 procent) en ook de uitstroom was niet groot (circa 8 procent). Het aantal AO'ers steeg jaarlijks, maar er was sprake van afvlakkende groei. De instroom bereikte zijn hoogste waarde van 1999 op 2000 om vervolgens af te nemen. De uitstroom nam ieder jaar iets toe.

2.2 Weinig dynamiek bij personen met een AO-uitkering

De AO-populatie van 1999–2002 was vrij stabiel in de tijd. Zo was er een 'vaste kern' van 669,5 duizend personen (60 procent), die op alle vier peilmomenten een AO-uitkering had (staat 1). Daarvan hadden 610,1 duizend AO'ers ook in 1998 al een uitkering.

Buiten de vaste kern was de AO-populatie van 1999–2002 grotendeels opgebouwd uit een zestal groepen met AO-uitkeringen op peilmomenten in: 1999–2001, 2000–2002, 1999–2000, 2001–2002, 1999, en 2002, in totaal 36 procent. Kenmerkend voor deze groepen is dat ze alle waren waargenomen in de 'grensjaren' 1999 of 2002. Een groot deel van de AO'ers in het grensjaar 1999 was doorgestroomd vanuit 1998, en op basis van de verlooppatronen van eerdere jaren mag aangenomen worden dat de meeste AO'ers uit 2002 ook doorstroomden naar 2003. De uitkeringsduur²⁾ bedroeg voor deze groepen dus minstens

1. AO-uitkeringsontvangers, standen en stromen¹⁾

¹⁾ De uitstroom 1998/1999 is niet gemeten.

een jaar (onder de veronderstelling dat de uitkeringen niet tussentijds zijn onderbroken), en vaak zelfs een flink aantal jaren. Het resterende deel van de AO-populatie (4 procent) bestond onder meer uit AO'ers die in 1999–2002 waren uitgestroomd, maar die nog voor het verstrijken van die periode opnieuw een AO-uitkering kregen.

Samengevat is de conclusie dat arbeidsongeschiktheid voor velen een hardnekkig fenomeen is. Vaak geldt: als men eenmaal in de AO komt, komt men er niet snel meer uit.

2.3 Vooral bij de Wajong vaste kern

De vaste kern, gemeten op alle vier peilmomenten in 1999–2002, is vooral bij personen met een Wajong-uitkering dominant aanwezig (figuur 2). Deze uitkering loopt voor veel jonggehandicapten door tot hun 65^e levensjaar.

Staat 1
Personen met een AO-uitkering in 1999–2002 naar peilmoment van uitkering

	Totaal	Met AO-uitkering in				Instroom ²⁾				Doorstroom ³⁾				Uitstroom ⁴⁾			
		1999–2002	1999	2000	2001	2002	1998/1999	1999/2000	2000/2001	2001/2002	1998/1999	1999/2000	2000/2001	2001/2002	1999/2000	2000/2001	2001/2002
Peilmomenten met AO-uitkering ¹⁾	%	x 1 000															
	100	1 123,0	848,9	877,1	898,7	912,9	85,3	98,3	95,4	90,1	763,6	778,7	803,3	822,8	70,2	73,8	75,8
1999–2002	60	669,5	669,5	669,5	669,5	669,5	59,4				610,1	669,5	669,5	669,5			
1999–2001	5	51,7	51,7	51,7	51,7	51,7	4,4				47,2	51,7	51,7	51,7			51,7
2000–2002	7	74,2		74,2	74,2	74,2		74,2					74,2	74,2			
1999–2000 en 2002	0	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	0,7			2,8	2,1	2,8					2,8
1999 en 2001–2002	0	2,8	2,8		2,8	2,8	0,9				1,9			2,8	2,8		
1999–2000	5	54,8	54,8	54,8			6,3				48,5	54,8					54,8
2000–2001	1	8,0		8,0				8,0					8,0				8,0
2001–2002	7	76,4			76,4	76,4			76,4					76,4			
1999, 2001	0	0,7	0,7		0,7		0,2		0,7		0,4				0,7		0,7
1999, 2002	0	2,0	2,0			2,0	0,8				1,3			2,0			
2000, 2002	0	1,4		1,4		1,4		1,4		1,4							1,4
1999	6	64,7	64,7				12,5				52,2				64,7		
2000	1	14,8		14,8				14,8									14,8
2001	1	15,5			15,5				15,5								15,5
2002	7	83,9				83,9				83,9							

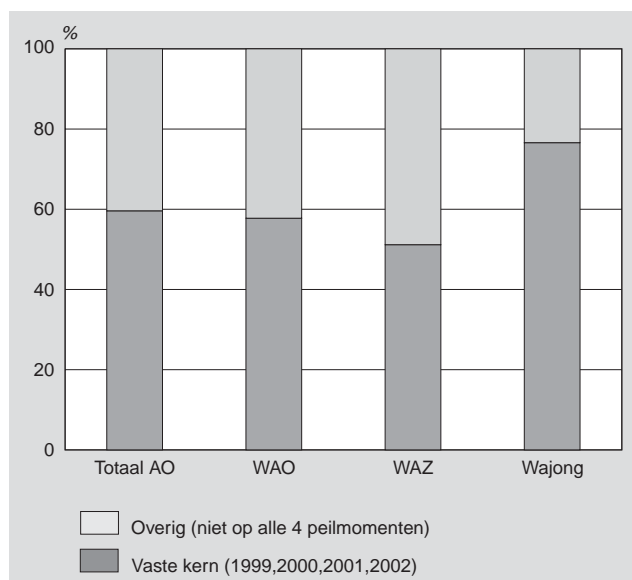
¹⁾ Peilmoment: ultimo september van het jaar.

²⁾ Instroom jaar t / jaar t+1 : ingestroomd tussen ultimo september jaar t en ultimo september jaar t+1.

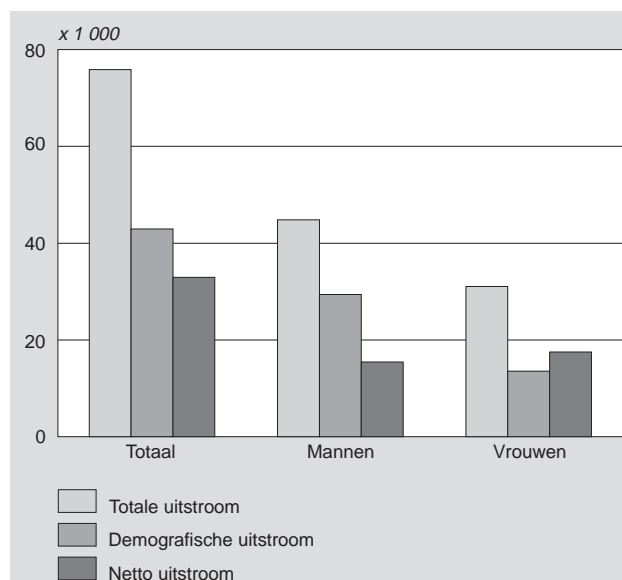
³⁾ Doorstroom jaar t / jaar t+1: personen die zowel ultimo september jaar t als op ultimo september jaar t+1 een AO-uitkering ontvangen.

⁴⁾ Uitstroom jaar t / jaar t+1: uitgestroomd tussen ultimo september jaar t en ultimo september jaar t+1. Er heeft geen meting plaats gevonden van de uitstroom 1998/1999.

2. WAO-, WAZ- en Wajong-populatie 1999–2002, vaste kern en overig

3. Uitstroom uit de AO onder mannen en vrouwen, 2001–2002

3. Doorstroom en uitstroom in de AO, 2001–2002

Per ultimo september 2001 had Nederland 898,7 duizend personen met een AO-uitkering, waarvan er 822,8 duizend (92 procent) doorstroomden naar 2002 en 75,8 duizend (8 procent) uitstroomden. De tabellen 1 tot en met 7 geven informatie over doorstroom en uitstroom van AO'ers tussen 2001 en 2002, gerelateerd aan persoonskenmerken en kenmerken van de AO-uitkering.

3.1 Meer dan de helft uitstroom uit arbeidsongeschiktheid is demografische uitstroom

Van de 75,8 duizend AO'ers die tussen 2001 en 2002 uit de arbeidsongeschiktheidsregelingen zijn uitgestroomd, is de uitkering voor 42,9 duizend AO'ers (57 procent) beëindigd als gevolg van demografische factoren: sterfte (9,1 duizend personen), emigratie (2,4 duizend personen), of omdat de AO'er 65 jaar geworden is, de leeftijd waarop de uitkering automatisch stopt (31,4 duizend personen³⁾). Er blijft een netto uitstroom over van 32,9 duizend AO'ers. Het netto uitstroombepaalde, dat is het aandeel van de netto uitstroom in de voor demografische uitstroom gecorrigeerde AO-populatie, bedraagt 4 procent (zie tabel 1). Demografische uitstroom loopt op bij hogere leeftijden. Twee derde deel van de uitstroom bij mannen was demografische uitstroom, bij vrouwen was dat minder dan de helft (figuur 3).

3.2 Uitstroom naar persoonskenmerken

Het netto uitstroombepaalde is voor vrouwen (5 procent) groter dan voor mannen (3 procent). In de laagste leeftijdsklassen is de netto uitstroom het grootst met een piek (9 procent) in de klasse 25–34 jaar. Bij oplopende leeftijden vanaf 35 jaar daalt de netto uitstroom tot slechts 1 procent voor de hoogste leeftijdsklasse van 55–63 jaar (tabel 1). Autochtonen en westerse allochtonen stromen minder

vaak uit (4 procent) dan Marokkanen en Turken (5 procent) en de overige niet-westerse allochtonen (6 procent), zie tabel 2. Bij de Marokkanen en Turken is dit toe te schrijven aan de jongere AO'ers, want vanaf 35 jaar is de netto uitstroom bij hen lager dan bij andere herkomstgroeperingen. Alleenstaande ouders of ouders in een gehuwd of samenwonend paar komen sneller uit de AO dan alleenstaanden of paren zonder kinderen. Bijna twee derde deel van de bewoners van inrichtingen, instellingen of tehuizen (institutioneel huishouden) van 15–64 jaar heeft een AO-uitkering, en hun netto uitstroom is vrijwel nihil. Het zijn merendeels jonggehandicapten met een Wajong-uitkering (tabel 3). Liefst 15 procent van de bevolking van 15–64 jaar met basisonderwijs als hoogste opleidingsniveau heeft een AO-uitkering. Hun uitstroom is lager dan die van de hoger opgeleide AO'ers (tabel 4). Zie ook figuur 4.

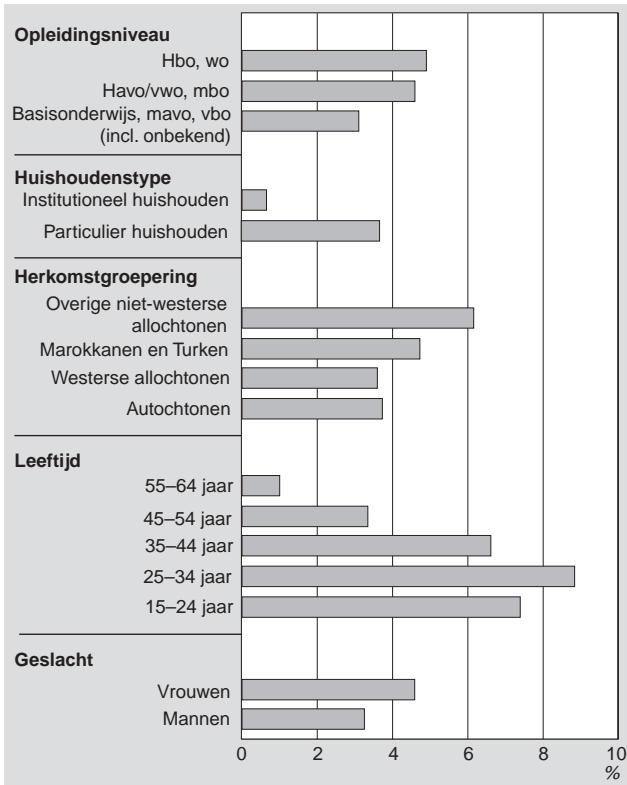
3.3 Uitstroom naar kenmerken van de AO-uitkering

Personen met een Wajong-uitkering stromen minder snel uit dan die met een WAO- of WAZ-uitkering (zie paragraaf 2.3). Volledig arbeidsongeschikten hebben een lager netto uitstroombepaalde dan gedeeltelijk arbeidsongeschikten. Echter veel bepalender dan de mate van arbeidsongeschiktheid voor de uitstroom is of de AO'er tijdens de uitkeringsperiode werkte of niet. Een AO'er met een arbeidsongeschiktheid van psychische aard heeft een iets grotere netto uitstroombepaalde dan bij klachten van fysieke aard (tabel 5). Zie figuur 5.

3.4 Netto uitstroombepaalde beduidend groter voor AO'ers met werk

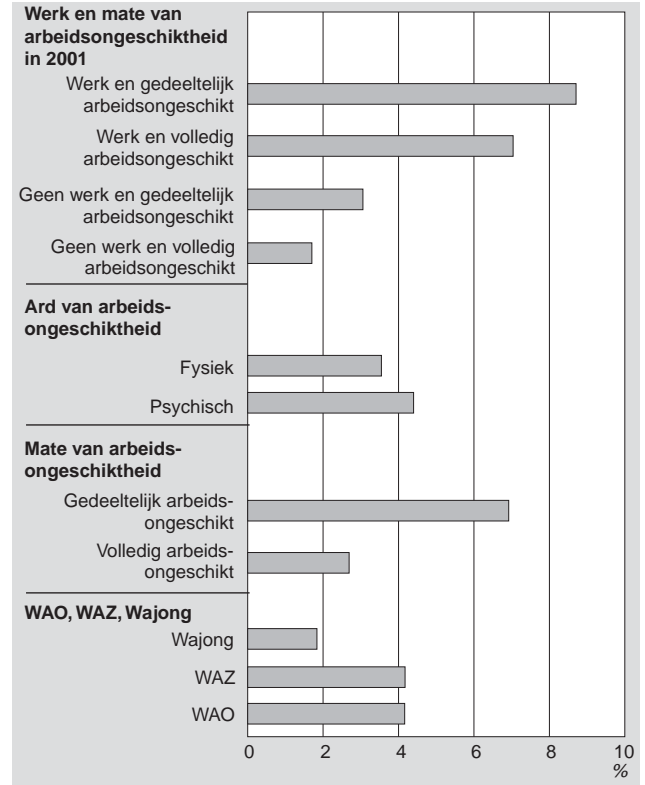
Het aantal voor demografische uitstroom gecorrigeerde AO'ers in 2001 was 855,8 duizend. Hiervan hadden er 275,3 duizend AO'ers, dat is ruim 30 procent, werk naast de uitkering⁴⁾. Onder de AO'ers met werk kunnen zich gevallen van zogenaamde fictieve dienstbetrekkingen voor-

4. Netto AO-uitstroompercentage naar persoonskenmerken ¹⁾, 2001–2002

¹⁾ Peildatum 2001.

5. Netto AO-uitstroompercentage naar kenmerk van de AO-uitkeringen ¹⁾, 2001–2002

¹⁾ Peildatum 2001.

doen. Dit is het geval als de AO'er formeel nog een dienstbetrekking heeft bij de werkgever, en de uitkering plus een eventuele aanvulling via loon krijgt uitbetaald, maar er feitelijk geen werkzaamheden worden verricht voor de werkgever (zie technische toelichting).

Van de AO'ers met werk behielden 217,0 duizend (79 procent) hun baan ook in 2002, zij het met behoud van hun uitkering. Dertien procent haakte af in het arbeidsproces en viel geheel terug op de uitkering. De resterende 8 procent stroomde uit naar werk en overige uitstroombestemmingen, zoals andere inkomensbronnen (geen AO-uitkering, geen loon).

De AO-populatie uit 2001 zonder werk was meer honkvast. Liefst 98 procent kreeg ook in 2002 een uitkering. Slechts 2 procent ruilde de AO-uitkering in 2002 in voor werk of een andere inkomensbron. Een groep van 21,6 duizend

AO'ers vond eveneens werk, echter zonder afstand te doen van zijn uitkering.

AO'ers met werk hadden dus een beduidend grotere netto uitstroom dan die zonder werk (zie staat 2).

Het al dan niet hebben van werk tijdens de uitkeringsperiode is een dominante factor bij het bepalen van de omvang van de uitstroom. Het differentieert veel meer dan kenmerken als geslacht, leeftijd, herkomstgroepering en positie in het huishouden van de AO'er, zie tabel 7.

In paragraaf 4 zullen de determinanten van de omvang en de richting van de doorstroom en de uitstroom uit de AO op uitgebreidere schaal onderzocht worden met behulp van multivariate analyse.

Staat 2
Doorstroom en netto uitstroom 2001–2002

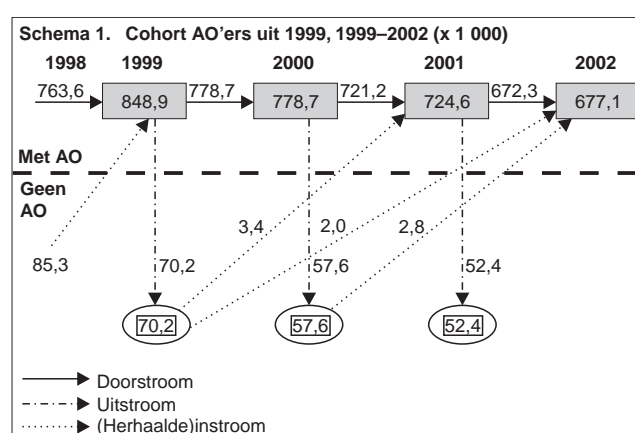
	Doorstroom en netto uitstroom					Doorstroom- en netto uitstroompercentage			
	Totaal	Doorstroom		Netto uitstroom		Doorstroompercentage		Netto uitstroompercentage	
		AO in 2002	AO+werk in 2002	Werk in 2002	Overig in 2002	AO in 2002	AO+werk in 2002	Werk in 2002	Overig in 2002
	<i>x 1 000</i>					<i>in % van sociaal-economische categorie 2001</i>			
Totaal	855,8	584,2	238,6	24,6	8,3	68	28	3	1
Sociaal-economische categorie 2001									
AO	580,4	547,9	21,6	4,3	6,6	94	4	1	1
AO+werk	275,3	36,3	217,0	20,3	1,7	13	79	7	1

4. De AO-populatie van 1999, en de ontwikkeling in latere jaren

Na de korte termijn analyse van paragraaf 3 (mutaties 2001–2002) volgt in paragraaf 4 een analyse van de ontwikkelingen op langere termijn, namelijk van 1999 tot 2002. Dit maakt het bijvoorbeeld mogelijk om na te gaan of AO'ers die naar werk zijn uitgestroomd dit werk ook voor langere tijd weten te vast te houden.

4.1 AO-populatie van 1999; proces van instroom, doorstroom en uitstroom

Om de ontwikkeling van de sociaal-economische positie van AO'ers in de tijd te kunnen bestuderen is een selectie gemaakt van alle personen die op peildatum 1999 een AO-uitkering hadden. Zij worden daartoe in een cohortanalyse gedurende drie jaar gevolgd.

Eind september 1999 waren er in Nederland 848,9 duizend personen met een AO-uitkering. Drie jaar later waren 677,1 duizend personen (80 procent) uit deze cohort nog altijd in bezit van een AO-uitkering. Ieder jaar kwam voor enige tienduizenden AO'ers in de cohort de uitkering ten einde. Een klein deel deed later opnieuw een beroep op de AO-regelingen (herhaalde instroom). Zo stroomden van 1999 op 2000 in totaal 70,2 duizend personen uit, maar 3,4 duizend daarvan kwamen in 2001 weer terug in de AO, en 2,8 duizend in 2002 (schema 1).

4.2 AO-populatie van 1999; jaar-op-jaar transitie in sociaal-economische categorie

In 1999 had de populatie AO'ers zonder baan een omvang van 595,1 duizend personen. Daarnaast hadden 253,8 duizend AO'ers naast de uitkering ook een betaalde baan (staat 3).

Van de AO'ers zonder baan in 1999 bleven er 571,3 duizend (96 procent) ook in 2000 zonder baan, echter 23,8 duizend personen (4 procent) slaagden er in om het werk te hervatten, al dan niet met behoud van de AO-uitkering. Van de AO'ers met een baan in 1999 werkten er 214,2 duizend (84 procent) ook in 2000, terwijl 34,6 duizend personen (14 procent) geheel terugvielen op de AO. Bijna 36 duizend personen kregen in 2000 hun inkomsten uit een andere bron – overwegend ouderdomsuitkeringen wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd- of ze hadden geen eigen inkomen meer. Elf duizend personen waren overleden of geëmigreerd.

Staat 3
AO-populatie van 1999, transitie in sociaal-economische categorie 1999–2000

	Sociaal-economische categorie in 2000					
	Totaal	AO	AO+werk	Werk	Overig	Overleden/ geëmigreerd
	x 1 000					
Totaal	848,9	564,1	214,6	23,3	35,8	11,0
Sociaal-economische categorie in 1999						
AO	595,1	529,5	18,9	4,9	33,1	8,8
AO+werk	253,8	34,6	195,8	18,5	2,7	2,3

Staat 4
AO-populatie van 1999, transitie in sociaal-economische categorie 2000–2001

	Sociaal-economische categorie in 2001					
	Totaal	AO	AO+werk	Werk	Overig	Overleden/ geëmigreerd
	x 1 000					
Totaal	848,9	532,8	191,8	36,1	66,9	21,4
Sociaal-economische categorie in 2000						
AO	564,1	505,8	16,0	3,3	31,0	8,0
AO+werk	214,6	25,3	174,0	11,6	2,0	1,7
Werk	23,3	0,5	1,6	19,2	1,9	0,2
Overig	35,8	0,9	0,1	2,0	31,9	0,9
Overleden/geëmigreerd	11,0	0,3	0,0	0,0	0,0	10,7

Staat 5
AO-populatie van 1999, transitie in sociaal-economische categorie 2001–2002

	Sociaal-economische categorie in 2002					
	Totaal	AO	AO+werk	Werk	Overig	Overleden/ geëmigreerd
	<i>x 1 000</i>					
Totaal	848,9	499,3	177,8	43,1	96,8	31,9
Sociaal-economische categorie in 2001						
AO	532,8	479,0	13,6	2,2	30,4	7,7
AO+werk	191,8	17,9	161,7	8,8	1,9	1,4
Werk	36,1	0,7	2,3	29,6	3,2	0,3
Overig	66,9	1,3	0,1	2,5	61,3	1,7
Overleden/geëmigreerd	21,4	0,3	0,1	0,0	0,1	20,8

In 2000 hebben 23,3 duizend personen het werk hervat zonder afhankelijk te zijn van een AO-uitkering. Het merendeel, 20,8 duizend personen (89 procent), bleef ook in 2001 aan de slag, zij het dat 1,6 duizend werkhervatters daarnaast ook weer een AO-uitkering ontvingen (zie staat 4). Voor vijfhonderd personen was het niet meer dan een tussentijds uitstapje naar werk, zij vielen snel terug op de AO-regelingen. Van de personen die na peildatum 1999 zijn geëmigreerd (met hun AO-uitkering) zijn er driehonderd op peildatum 2001 weer in Nederland teruggekeerd. De transitiepatronen 2001–2002 (staat 5) verschillen niet wezenlijk van die van 2000–2001. Het gecumuleerde resultaat 1999–2002 van alle jaar-op-jaar transities is te vinden in staat 6. De overheidsbeleidsinstrumenten om AO'ers uit de AO weer in het

arbeidsproces te reïntegreren hebben uiteraard geen invloed op de demografische uitstroom. Om die reden wordt de demografische uitstroom in staat 6 afgezonderd van de rest.

4.3 Volledige werkhervatting is overwegend duurzaam

In 2000 hebben 23,3 duizend personen uit de AO-populatie van 1999 het werk volledig hervat. Ongeveer 1,3 duizend van deze werkhervatters zijn voor peildatum 2002 door demografische oorzaken uitgestroomd (staat 7). Van de 22 duizend overgebleven personen waren in 2002 19,5 duizend personen (89 procent) nog altijd aan het werk, al moesten 2,1 duizend personen (10 procent) daarnaast

Staat 6
AO-populatie van 1999, transitie in sociaal-economische categorie 1999–2002

	Sociaal-economische categorie in 2002							
	Totaal	Demografische uitstroom		Doorstroom en netto uitstroom				
		Overig ≥65 jaar in 2002	Overleden/ geëmigreerd	Totaal	AO	AO+werk	Werk	Overig <65 jaar in 2002
	<i>x 1 000</i>							
Totaal	848,9	85,4	31,9	731,6	499,3	177,8	43,1	11,4
Sociaal-economische categorie in 1999								
AO	595,1	79,7	25,4	490,0	444,4	25,6	12,2	7,9
AO+werk	253,8	5,8	6,6	241,5	54,8	152,3	30,9	3,5

Staat 7
Werkhervatters 2000 en hun sociaal-economische categorie in 2002

	Sociaal-economische categorie in 2002						Demografische uitstroom	
	Totaal	Totaal minus demografische uitstroom				Overig <65 jaar in 2002	Overig ≥65 jaar in 2002	Overleden/ geëmigreerd
		Totaal	AO	AO+werk	Werk			
	<i>x 1 000</i>							
Sociaal-economische categorie in 2000: werk	23,3	22,0	1,0	2,1	17,4	1,5	1,0	0,3
	%							
	100	4	10	79	7	5	2	

weer een beroep doen op een AO-regeling. Volledige werkhervatting biedt dus voor het merendeel van de voormalige arbeidsongeschikten perspectief voor behoud van werk op langere termijn.

Voor een kleine groep van duizend werkhervatters (4 procent) pakte de overstap naar werk minder goed uit. Zij vielen weer terug op de AO.

4.4 Veel hogere uitstroom uit de AO naar werk als AO'er al werkte

Van de 731,6 duizend AO'ers van 1999, die overblijven na correctie voor demografische uitstroom, zijn in 2002 in totaal 43,1 duizend (7 procent) uitgestroomd naar betaald werk (staat 6). Het netto uitstroompercentage 1999–2002 voor uitstroom naar werk is aanzienlijk hoger voor de sociaal-economische categorie AO+werk in 1999 dan voor de categorie AO, 13 procent tegenover 2 procent. Een vergelijkbaar resultaat, maar dan voor de korte termijn, werd eerder gevonden in paragraaf 3.

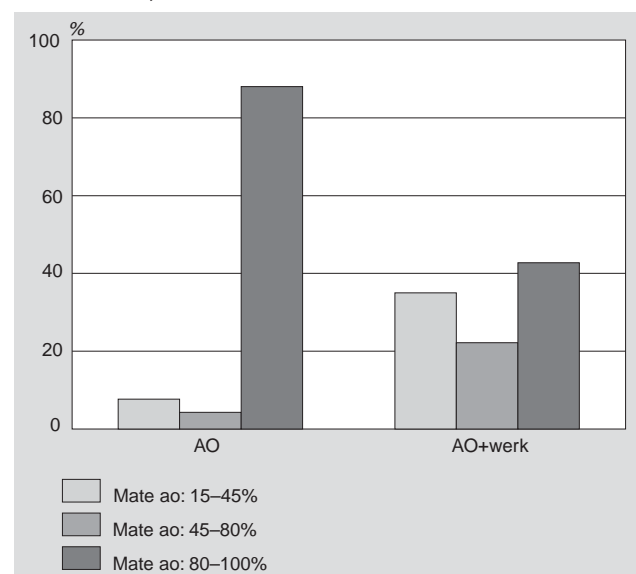
Het netto uitstroompercentage 2001–2002 voor de sociaal-economische categorie AO+werk in 2001 was 7 procent tegenover 1 procent voor de categorie AO (staat 2).

Volledige werkhervatting heeft dus meer kans van slagen als arbeidsongeschikten enige werkervaring hebben. Zij worden daarbij geholpen door een lagere mate van arbeidsongeschiktheid (figuur 6), en hebben betere kansen om na herkeuring weer arbeidsgeschikt verklaard te worden. Bovendien is de populatie die zijn AO-uitkering met werk combineert gemiddeld iets jonger, wat betere perspectieven biedt voor een volledige reëntree op de arbeidsmarkt (figuur 7).

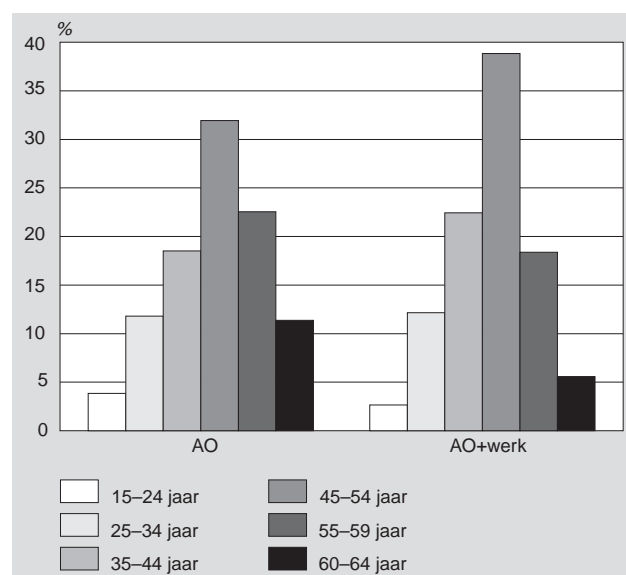
4.5 De stap van AO naar AO+werk is makkelijker dan van AO naar werk

De stap van AO in 1999 naar werk in 2002 is voor de meeste AO'ers nog te hoog gegrepen. Slechts 2½ procent van de AO-populatie (gecorrigeerd voor demografische uitstroom)

6. AO'ers met en zonder werk naar mate van arbeidsongeschiktheid voor AO'ers, 1999

7. AO'ers met en zonder werk naar leeftijd, 1999

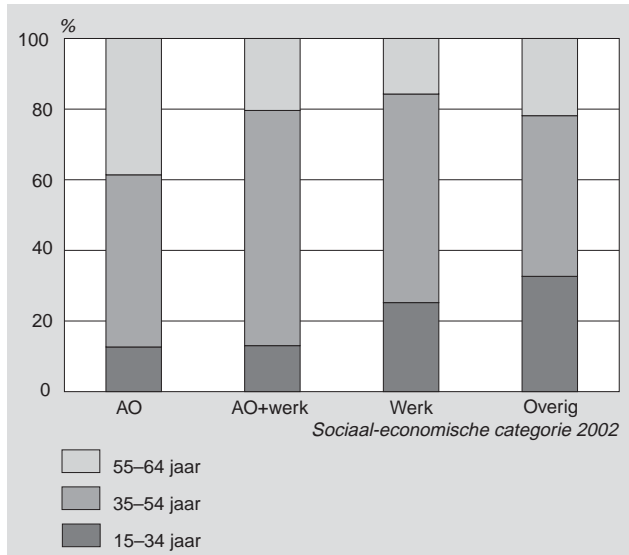
slaagt hierin, echter de overgang van AO naar AO+werk is voor meer AO'ers (5 procent van de AO-populatie) haalbaar (staat 6).

4.6 Reïntegratie voorkomt terugval aantal werkzame personen niet

Inspanningen om arbeidsongeschikten in het arbeidsproces te reïntegreren zouden op termijn er toe moeten leiden dat uit de AO-cohort van 1999 minder AO'ers en meer werkzame personen resulteren. Het aantal AO'ers is, gecorrigeerd voor demografische uitstroom, inderdaad gedaald van 731,6 duizend in 1999 naar 677,1 duizend in 2002 (staat 6). Een op het eerste gezicht verrassend resultaat is echter dat de AO-cohort van 1999 in plaats van meer werkenden juist minder werkenden heeft gegenereerd: 241,5 duizend werkzame personen in 1999 tegenover 220,9 duizend in 2002, een daling met 9 procent. Het aantal AO'ers zonder baan in 1999 dat in 2002 aan werk geholpen is (37,8 duizend), weegt namelijk bij lange niet op tegen het verlies aan 58,3 duizend banen⁵⁾ van AO'ers die in 1999 nog arbeid verrichtten. Het is heel goed mogelijk dat reïntegratie-activiteiten meerdere arbeidsongeschikten aan het werk hebben geholpen, echter per saldo is daarmee het aantal werkzame personen niet omhoog gegaan. Overigens hoeft met de terugval in het aantal werkzame personen het volume arbeidsuren niet te zijn afgenomen. Het kan zijn dat er met 38 duizend bijgekomen banen meer arbeidsuren zijn gewonnen dan er verloren zijn gegaan met de 58 duizend banen van AO'ers die oorspronkelijk nog werkten.

Vermeendelijk speelt gevorderde leeftijd, en daarmee samenhangend een verhoogde kans op een mindere gezondheid, een rol bij het verklaren waarom zoveel AO'ers die in 1999 nog werkten in 2002 geen baan meer hebben. Er zijn 54,8 duizend personen die AO+werk in 1999 inwisselden voor AO in 2002. Bijna 40 procent daarvan is in 1999 55-plusser, dat is meer dan in andere uitstroomcategorieën (figuur 8).

8. Transitie vanuit sociaal-economische categorie AO+werk in 1999 naar sociaal-economische categorie in 2002 per leeftijdscategorie ¹⁾

¹⁾ Leeftijd op peildatum 1999.

Ook is de mate van arbeidsongeschiktheid van deze 54,8 duizend AO'ers tussen 1999 en 2002 toegenomen. Het aandeel volledig arbeidsongeschikten in deze groep bedroeg in 1999 58 procent en is in 2002 omhoog gegaan naar 70 procent. Relatief veel van de 54,8 duizend AO'ers waren toen ze werkten in 1999 al volledig arbeidsongeschikt, en daarom zal het bij het merendeel van de banen die in 2002 verloren gingen waarschijnlijk niet om substantiële banen gaan.

4.7 Determinanten van stromen uit de AO

Met multivariate analyse is onderzocht welke factoren door- of uitstroom uit de AO bespoedigen of juist vertragen. Op basis van een multinomiaal logit model worden transitiekansen geraamd waarmee een AO'er met bepaalde kenmerken door- of uitstroomt naar een van de diverse sociaal-economische categorieën. Zie de technische toelichting.

Voor de stroomanalyse wordt uitgegaan van de sociaal-economische categorie van de AO'er in 1999 en ligt de bestemming van de transitie in het jaar 2002. In de analyse wordt demografische uitstroom uitgesloten. De multinomiaal logit modelschattingen zijn zowel voor de uitgangssituatie 'alleen AO in 1999' als voor de uitgangssituatie 'AO+werk in 1999' uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn samengevat in staat 8. Een uitgebreide uitleg over de interpretatie van de resultaten in staat 8 is te vinden in de technische toelichting.

De kenmerken waarvan het effect op door- en uitstroom is onderzocht zijn: geslacht, leeftijd, herkomstgroepering, positie in huishouden, opleidingsniveau, mate en aard van de arbeidsongeschiktheid, aanwezigheid van AO-uitkering in 1998 (als indicatie voor uitkeringsduur) en voor AO'ers met werk de economische activiteit van de werkzaamheden.

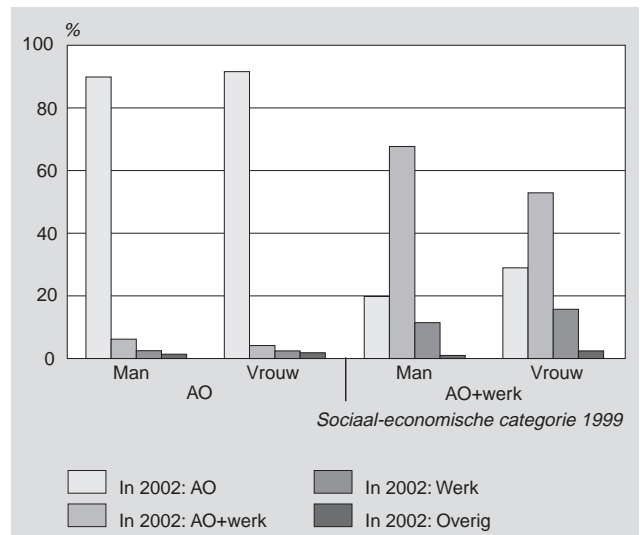
Al deze kenmerken blijken een significante invloed te hebben op de omvang en richting van de uitstroom, met uitzondering van opleidingsniveau voor de transitie vanuit AO+werk. De aard van de arbeidsongeschiktheid voor transitie vanuit de AO is alleen significant op 10%-niveau.

Hoe hoger de coëfficiënt des te groter de transitiekans. Zo hebben autochtonen, westerse allochtonen en de overige niet-westerse allochtonen een grotere kans om vanuit AO naar werk uit te stromen dan Marokkanen en Turken.

Geslacht

Ten opzichte van vrouwen hebben mannelijke AO'ers zonder werk in 1999 volgens de modelschattingen een hogere uitstroomkans naar werk of naar AO+werk (staat 8). Als zij in 1999 wel werk hebben naast hun AO-uitkering is hun kans om de baan te verliezen en terug te vallen op uitsluitend een AO-uitkering kleiner dan bij vrouwen. In figuur 9, waar de feitelijk waargenomen (niet de geschatte) door- en uitstroom wordt weergegeven, wordt dit bevestigd. Overigens wijst een vergelijking met tabel 7 uit dat er in de loop van 1999-2002 een verandering is opgetreden voor mannen en vrouwen in het uitstroompatroon. Van 2001 op 2002 zijn namelijk meer vrouwen (0,9 procent) dan mannen (0,6 procent) van AO naar werk uitgestroomd. Over de totale periode 1999-2002 bezien, hebben de mannen een kleine voorsprong, 2,5 procent tegenover 2,4 procent.

9. Door- en uitstroom vanuit sociaal-economische categorie in 1999 naar sociaal-economische categorie in 2002, mannen en vrouwen (feitelijke waarneming)

Herkomstgroepering

Marokkanen en Turken hebben volgens de modelschattingen in vergelijking met autochtonen een kleinere kans om vanuit AO in 1999 naar AO+werk en werk in 2002 uit te stromen. Tabel 7 laat overigens zien dat de Marokkanen en Turken bij de overgang van 2001 naar 2002 een kleine voorsprong hebben genomen op de autochtonen voor de uitstroom van AO naar werk, 0,8 procent tegenover 0,7 procent. De overige niet-westerse allochtonen stromen in vergelijking met autochtonen minder snel vanuit AO naar AO+werk, maar wel sneller naar werk. Als allochtonen in de beginsituatie werk hebben naast de uitkering weten ze zich makkelijker los te maken van de AO dan autochtonen. De genoemde schattingsresultaten zijn in overeenstemming met de feitelijke waarneming (figuur 10).

Staat 8
Transities vanuit AO en AO+werk in 1999 naar sociaal-economische categorieën in 2002, exclusief demografische uitstroom, coëfficiëntschattingen
multinomiaal logit model

	Transitie vanuit AO in 1999 (ref: blijft in AO)			Transitie vanuit AO+werk in 1999 (ref: blijft in AO+werk)				
	Signif. hoofdeffect ¹⁾	Sociaal-economische categorie in 2002			Signif. hoofdeffect ¹⁾	Sociaal-economische categorie in 2002		
		AO+werk	Werk	Overig		AO	Werk	Overig
Constate		-4,045***	-3,290***	-4,287***		1,644***	-0,668***	-1,566***
Persoons- en huishoudenskenmerken								
Geslacht (ref: vrouw)	***				***			
man		0,732***	0,496***	0,075		-0,549***	-0,029*	-0,617***
Herkomstgroepering (ref: autochtoon)	***				***			
westers allochtoon		-0,115***	0,061*	0,213***		0,198***	0,109***	0,326***
Marokkanen en Turken		-1,128***	-0,797***	0,392***		1,279***	0,212***	1,385***
overig niet-westers allochtoon		-0,248***	0,217***	0,673***		0,461***	0,370***	0,935
Leeftijdscategorie (ref: 55-64 jaar)	***				***			
15-24 jaar		3,015***	2,320***	2,273***		-1,209***	0,970***	0,289***
25-34 jaar		2,126***	1,897***	2,362***		-1,206***	0,855***	0,080
35-44 jaar		1,710***	1,173***	1,679***		-1,281***	0,446***	-0,553***
45-54 jaar		1,060***	-0,172***	0,859***		-1,113***	-0,340***	-1,071***
Positie in huishouden (ref: paar zonder kinderen)	***				***			
alleenstaande		0,058***	-0,164***	0,247***		-0,105***	-0,048***	0,023
partner in paar met kinderen		0,295***	0,177***	0,205***		-0,141***	0,067***	-0,084*
alleenstaande ouder		0,467***	0,483***	0,519***		-0,038	0,300***	0,141
overig		-0,595***	-1,094***	-0,336***		-0,635***	-0,563***	-0,814***
Opleidingsniveau ²⁾ (ref: lager niveau (basisonderwijs, mavo, vbo)	***				***			
midden niveau (havo, vwo, mbo)		0,184**	0,499***	-0,294*		-0,020	-0,123	0,064
hoger niveau (hbo,wo)		0,333***	0,297*	-0,651**		-0,089	-0,033	-0,181
Kenmerken van AO-uitkering								
Mate van arbeidsongeschiktheid (ref: volledig arbeidsongeschikt (mate ao: 80-100%))	***				***			
gedeelteeljk arbeidsongeschikt (mate ao: 15-80%)		1,708***	1,163***	0,739***		-0,950***	0,077***	-0,550***
Aard van arbeidsongeschiktheid (ref: fysiek)	*				***			
psychisch		0,029**	0,038*	0,024		0,067***	0,098***	0,196***
AO-uitkering in 1998 (ref: geen AO-uitkering in 1998)	***				***			
AO-uitkering in 1998		-0,894***	-1,639***	-1,594***		-0,932***	-1,252***	-1,793***
Baankenmerken								
Economische activiteit (SBI) (ref: overige dienstverlening (SBI-2digit 75-99))					***			
Landbouw, jacht, bobouw en visserij (SBI-2digit 01-05)						-0,758***	-0,057*	-0,291**
Delfstoffenwinning en industrie (SBI-2digit 10-37)						-0,499***	-0,767***	-0,622***
Openbare voorzieningsbedrijven en bouwnijverheid (SBI-2digit 40-45)						-0,050**	-0,042	0,161*
Reparatie consumentenartikelen, handel en horeca (SBI-2digit 50-55)						-0,098***	-0,035*	0,571***
Vervoer, opslag en communicatie (SBI-2digit 60-64)						-0,016	0,018	0,493***
Financiële instellingen, verhuur en zakelijke dienstverlening (SBI-2digit 65-74)						0,254***	0,222***	0,863***

N=490.039 (transitie vanuit AO)
 N=241.516 (transitie vanuit AO+werk)
 Pseudo R² (Nagelkerke) = 0,184 (transitie vanuit AO)
 Pseudo R² (Nagelkerke) = 0,217 (transitie vanuit AO+werk)

*** significant op 1% niveau.

** significant op 5% niveau.

* significant op 10% niveau.

Alle waarden van de verklarende variabelen zijn geënt op peildatum 1999.

¹⁾ Significantie van hoofdeffect simultaan voor alle transities op basis van Likelihood Ratio toets.

²⁾ Alle coëfficiënten uitgezonderd die voor opleidingsniveau zijn geschat op registerbasis. De coëfficiënten van opleidingsniveau zijn geschat in een aparte sessie voor het EBB steekproefdeel in een model met dezelfde verklarende variabelen inclusief opleidingsniveau. Deze coëfficiënten dienen alleen relatief ten opzichte van elkaar beoordeeld te worden. Schattingsresultaten aparte sessie uitgangssituatie AO in 1999: N=15.618; Pseudo R² (Nagelkerke) = 0,195. Schattingsresultaten aparte sessie uitgangssituatie AO+werk in 1999: N=9.249; Pseudo R² (Nagelkerke) = 0,217.

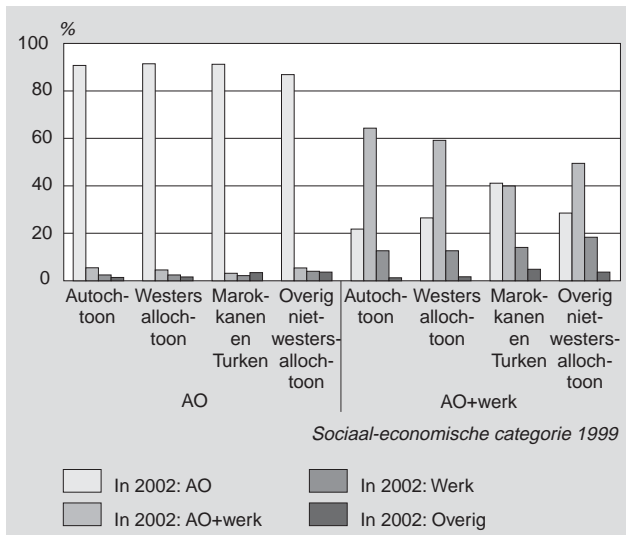
Leeftijd

De modelschattingen geven aan dat hoe jonger de AO'er is, hoe kansrijker de overgang naar de sociaal-economische categorie werk, ongeacht wat de beginsituatie is. De leeftijdscategorie 45-54 jaar vormt een uitzondering op deze regel.

Positie in huishouden

In vergelijking met partners in paren zonder kinderen, hebben de partners in paren met kinderen en de alleenstaande ouders een verhoogde kans om uit de AO komen en werk te vinden. Dit is ongeacht of ze in de aanvangssituatie werkten of niet.

10. Door- en uitstroom vanuit sociaal-economische in 1999 naar sociaal-economische categorie in 2002, per herkomstgroep (feitelijke waarneming)

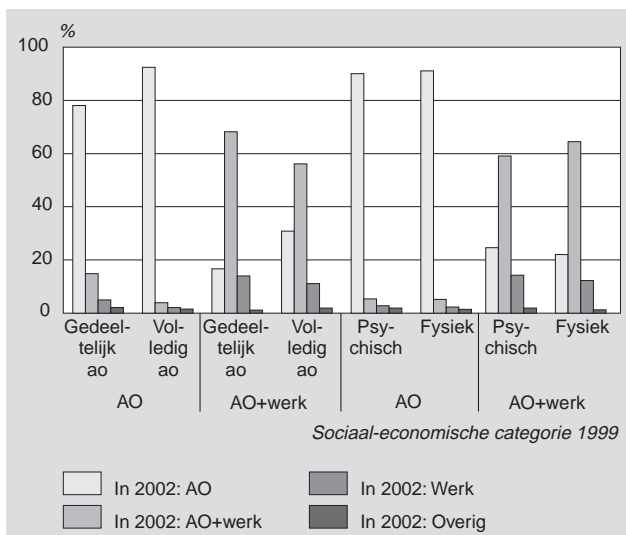

Mate en aard van arbeidsongeschiktheid

De terugkeer naar de arbeidsmarkt verloopt soepeler voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten dan voor volledig arbeidsongeschikten.

In tegenstelling tot arbeidsongeschiktheid van fysieke aard zijn klachten van psychische aard minder belemmerend om op den duur weer de transitie naar werk te maken. In alle gevallen zijn de verschillen gering. Zie voor de feitelijke waarneming figuur 11.

11. Door- en uitstroom vanuit sociaal-economische categorie in 1999 naar sociaal-economische categorie in 2002 naar mate en aard van de arbeidsongeschiktheid (feitelijke waarneming)

AO-uitkering in 1998

AO'ers zonder werk die al in 1998 een uitkering hadden zullen minder gauw de weg naar werk weten te vinden dan arbeidsongeschikten van wie de uitkering op een later moment is begonnen. Evenzo is de kans dat werkende

AO'ers in 1999 in 2002 hun werk behouden en onafhankelijk worden van hun AO-uitkering kleiner als ze reeds in 1998 een AO-uitkering hadden. De impliciete boodschap is dat arbeidsongeschikten, die nog maar kort in de AO zitten, een verhoogde kans hebben om er weer uit te komen en de weg naar werk te hervinden.

Opleidingsniveau

Middelbaar of hoger opgeleide AO'ers komen sneller vanuit AO weer aan werk dan de AO'ers met een lager opleidingsniveau. Voor AO'ers met werk heeft opleidingsniveau geen significante invloed op een overgang naar een uitstroomcategorie.

Economische activiteit baan van AO'ers met werk

Voor AO'ers met werk zijn de kansen om van de AO-uitkering af te komen groter als men werkt in de financiële of zakelijke dienstverlening of bij verhuuractiviteiten. Daarentegen is de kans lager als de AO'er werkzaam is in de delfstoffenwinning en industrie.

Technische toelichting

Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (AO-uitkeringen): AO-uitkeringen is een verzamelnaam voor de volgende uitkeringen:

- WAO: Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
- WAZ: Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
- Wajong: Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten

De maximum leeftijd waarop men in aanmerking kan komen voor deze uitkeringen is 64 jaar. Voor een Wajong uitkering komt men niet eerder in aanmerking dan op 18-jarige leeftijd.

Herkomstgroepering

De herkomstgroepering van een persoon wordt vastgesteld aan de hand van diens geboorteland en dat van diens ouders. Autochtonen zijn personen die in Nederland geboren zijn of van wie beide ouders in Nederland geboren zijn. Allochtonen zijn personen van wie minstens één ouder in het buitenland geboren is.

Leeftijd

De leeftijd in dit artikel is die in de peilmaand van het jaar dat genoemd wordt. De leeftijd in 2001 is dus die in september 2001.

Mate van arbeidsongeschiktheid

De hoogte van de arbeidsongeschiktheidsuitkering is gekoppeld aan de mate van arbeidsongeschiktheid. Als de arbeidsongeschiktheid beoordeeld wordt als minder dan 15 procent bestaat er geen recht op uitkering. Personen die 15 tot 80 procent arbeidsongeschikt zijn heten gedeeltelijk arbeidsongeschikt. Bij een percentage van 80 tot 100 procent is sprake van volledige arbeidsongeschiktheid.

Multinomiaal logit model

Om transitiekansen te kunnen bepalen bij meerdere overgangsmogelijkheden wordt vaak gebruik gemaakt van het multinomiaal logit model. Een uitgebreide toelichting op de toepassing van het multinomiaal logit model is te vinden in Schmidt en Strauss (1975).

De interpretatie van de uitkomsten van het multinomiaal logit model wordt aan de hand van staat 8 toegelicht.

De kans om in de AO te blijven wordt gedefinieerd als $P_{AO \rightarrow AO}$ en de uitstroombkans vanuit AO naar werk als $P_{AO \rightarrow werk}$. Evenzo worden $P_{AO \rightarrow AO+werk}$ en $P_{AO \rightarrow overig}$ gedefinieerd.

Als voorbeeld wordt uitgegaan van een persoon met de volgende kenmerken: man; autochtoon; 15–24 jaar; gehuwd met kinderen; gedeeltelijk arbeidsongeschikt; arbeidsongeschiktheid van fysieke aard; in 1998 nog geen AO-uitkering⁶⁾.

Centraal staat de logit modelvergelijking. De door- en uitstroombkans voor de man uit het voorbeeld worden bepaald door per transitie de coëfficiëntschattingen voor de kenmerken van deze man te sommeren (rechterlid van de modelvergelijking). De referentiecategorie van ieder kenmerk heeft coëfficiënt nul (bijvoorbeeld leeftijd 55–64 jaar). Het linkerlid van de logit model vergelijking bevat de natuurlijke logaritme LN van de kans voor de betreffende transitie, bijvoorbeeld $P_{AO \rightarrow werk}$, gedeeld door de kans om in dezelfde situatie te blijven als voorheen (referentiecategorie), $P_{AO \rightarrow AO}$. Dat levert de volgende drie modelvergelijkingen op (coëfficiënten komen uit staat 8):

$$\begin{aligned} \text{LN}(P_{AO \rightarrow AO+werk} / P_{AO \rightarrow AO}) &= -4,045+0,732+3,015+0,295+1,708 = 1,705 \\ \text{LN}(P_{AO \rightarrow werk} / P_{AO \rightarrow AO}) &= -3,290+0,496+2,320+0,177+1,163 = 0,866 \\ \text{LN}(P_{AO \rightarrow overig} / P_{AO \rightarrow AO}) &= -4,287+0,075+2,273+0,205+0,739 = -0,995 \end{aligned}$$

Aangezien de transitiekansen tot een sommeren volgt hieruit: $P_{AO \rightarrow AO}=0,108$; $P_{AO \rightarrow AO+werk}=0,595$; $P_{AO \rightarrow werk}=0,257$; $P_{AO \rightarrow overig}=0,040$. Deze man maakt dus grote kans om in 2002 weer aan werk te komen, voor 59,5 procent in combinatie met zijn AO-uitkering en voor 25,7 procent na afstoten van zijn AO-uitkering. De kans dat er niets verandert aan zijn situatie is 10,8 procent.

Als de leeftijd van de man uit het voorbeeld tussen 55 en 64 jaar zou zijn geweest verandert het beeld compleet.

$$\begin{aligned} \text{LN}(P_{AO \rightarrow AO+werk} / P_{AO \rightarrow AO}) &= -4,045+0,732+0,295+1,708 = -1,310 \\ \text{LN}(P_{AO \rightarrow werk} / P_{AO \rightarrow AO}) &= -3,290+0,496+0,177+1,163 = -1,454 \\ \text{LN}(P_{AO \rightarrow overig} / P_{AO \rightarrow AO}) &= -4,287+0,075+0,205+0,739 = -3,268 \end{aligned}$$

Hieruit volgt:

$P_{AO \rightarrow AO}=0,649$; $P_{AO \rightarrow AO+werk}=0,175$; $P_{AO \rightarrow werk}=0,152$; $P_{AO \rightarrow overig}=0,025$. De kans om in de AO te blijven zonder dat er werk bij komt is 64,9 procent. Er is 32,7 procent kans om weer aan het werk te komen.

Aan het teken en de grootte van de coëfficiënt kan worden vastgesteld welke kenmerken kansverhogend zijn voor een bepaalde transitie. Zo heeft een persoon in de leeftijd 35–44 een hogere kans om vanuit de AO naar AO+werk, werk en overig te gaan dan een van 45–54 jaar.

Opleidingsniveau:

Het opleidingsniveau wordt weergegeven volgens de Standaard Onderwijsindeling (SOI) 1998. Bron voor deze variabele is de Enquête Beroepsbevolking (EBB). Om de steekproefinformatie te vergroten zijn ook EBB-waarne-

mingen gebruikt uit het jaar voor en na peildatum, onder de veronderstelling dat het opleidingsniveau in die jaren constant is gebleven. Om consistent te zijn met het SSB zijn de EBB-steekproefgewichten herwogen.

Peilmoment:

De SSB-standcijfers over 1999–2002 hebben betrekking op vier peilmomenten, namelijk de ultimo september standen van iedere jaargang. De stroomanalyses zijn gebaseerd op de transities tussen deze peilmomenten. Er is gekozen voor eind september omdat dat een relatief stabiel moment is in het jaar, waarop seizoensinvloeden geen grote rol spelen.

Uitkeringen die van start gaan na een peilmoment en eindigen voordat het volgende peilmoment aanbreekt, worden niet meegeteld in de resultaten. Er waren in 1999–2002 37 duizend AO'ers die op geen van de vier peilmomenten zijn waargenomen, maar niettemin ergens tussen de vier peilmomenten een uitkering hadden. Op jaarbasis (tussen twee opeenvolgende peilmomenten) gaat het om 13 à 14 duizend AO'ers. Hoewel de meting zich beperkt tot een viertal peilmomenten ontbreekt dus slechts 3 procent van de werkelijke AO-populatie in 1999–2002 in de waarneming. Gerelateerd aan de jaarlijkse instroom en uitstroom is het ontbrekende percentage weliswaar groter, namelijk in de orde van 10 tot 15 procent. Het gaat overigens voornamelijk om uitkeringen van korte duur, 30 procent heeft een looptijd van hooguit een maand en 60 procent duurt niet langer dan 3 maanden. Een frequent voorkomende 'tussentijdse' uitkering is de aparte uitbetaling in de mei-maand. Vermoedelijk gaat het in die gevallen om achterstallige vakantiegelden voor uitkeringsontvangers die al sinds enige tijd het werk hervat hebben, maar van wie het uitkeringsrecht voorlopig is aangehouden.

Positie in huishouden

In afwijking van de meeste variabelen is de variabele 'positie in het huishouden' gemeten op 1 januari na het peilmoment van de AO-uitkering. Als de persoon voor deze datum is komen te overlijden of geëmigreerd is wordt de positie in het huishouden genomen, zoals die was op 1 januari voorafgaande aan het peilmoment van de AO-uitkering.

Sociaal-economische positie of categorie:

- AO: Personen met een AO-uitkering (eventueel in combinatie met ander inkomen, echter niet met inkomsten uit arbeid)
- AO + werk: Personen met een AO-uitkering in combinatie met betaald werk (eventueel aangevuld met ander inkomen). Ongeveer 17 procent van de AO'ers met werk is werkzaam in de sociale werkvoorziening (WSW).

In het SSB is de exacte looptijd in het jaar van een baan van een zelfstandige niet vast te stellen. Daardoor is voor deze gevallen enige overschatting van samenloop van AO en werk niet uit te sluiten.

In de categorie AO+werk kunnen zogenaamde fictieve dienstbetrekkingen voorkomen (zie ook Hoff en Jehoel-Gijsbers, blz. 95–96). Hiermee wordt bedoeld dat de AO'er formeel nog in dienst is van de werkgever, maar er geen feitelijke werkzaamheden voor verricht. Als een niet-werkende AO'er zijn AO-uitkering via de werkgever krijgt uitbetaald of aangevuld in het loon, zal het van de wijze van loonheffing afhangen of de persoon in de ca-

tegorie AO terecht komt of in de categorie AO+werk. Bepalend daarbij is of het loonbestanddeel volgens de witte tabel (loonheffing over loon uit tegenwoordige dienstbetrekking) of de groene tabel (loonheffing over loon uit vroegere dienstbetrekking of daarmee gelijkgestelde uitkeringen) belast wordt. De fiscus staat in het eerste jaar van de AO-uitkering toe dat de uitkering plus aanvulling via het loon wordt belast volgens de witte tabel. Het is dus in het SSB niet uit te sluiten, dat een AO-uitkering, die nog geen jaar loopt, in combinatie met een fictieve dienstbetrekking wordt beschouwd als samenloop van AO en werk.

- *Werk*: Personen met betaald werk (eventueel in combinatie met ander inkomen, echter niet met een AO-uitkering)
- *Overig*: Personen met een ander inkomen dan een AO-uitkering of loon, of zonder eigen inkomsten. Bij de andere inkomsten gaat het bijvoorbeeld om sociale uitkeringen (niet AO), een AOW- of ANW-uitkering, pensioen, alimentatie, rente-inkomsten e.d. Personen zonder eigen inkomen zijn inkomensafhankelijk van anderen in het huishouden.

Sociaal Statistisch Bestand (SSB):

Het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) bevat gegevens over alle personen, banen en uitkeringen in Nederland die op micro-niveau aan elkaar relateerbaar zijn. Hiertoe zijn gegevens uit registraties en enquêtes op micro-niveau gekoppeld, geïntegreerd en consistent gemaakt.

Het resultaat is een gegevensbestand dat een volledige, samenhangende en consistente beschrijving geeft van diverse sociaal-demografische en sociaal-economische aspecten van de bevolking in Nederland.

In het SSB is het betalingsconcept van toepassing. Dat wil zeggen dat uitsluitend banen en uitkeringen zijn opgenomen, waarvoor daadwerkelijk betalingen hebben plaats gevonden. In dit concept is geen plaats voor nuluitkeringen ('slapende' uitkeringsrechten die niet tot uitbetaling leiden). Nabetalingen – betalingen die plaats vinden na het beëindigen van het uitkeringsrecht – worden eveneens uitgesloten.

Voor de analyses in dit artikel is gebruik gemaakt van gekoppelde SSB-jaargangen 1999, 2000, 2001 en 2002. Voor het bepalen van de instroom en doorstroom van 1998 naar 1999 is apart een koppeling gemaakt met het SSB-bestand van AO-uitkeringen uit 1998.

Stromen:

- *Doorstroom*: aantal uitkeringsontvangers op peilmoment t-1 die ook op peilmoment t een uitkering ontvangen.
- *Instroom*: aantal uitkeringsontvangers die op peilmoment t een uitkering krijgen, maar die nog niet hadden op peilmoment t-1. Hiertoe horen ook diegenen die zich met uitkering tijdelijk in het buitenland gevestigd hebben en daarna weer naar Nederland zijn teruggekeerd.
- *Uitstroom*: aantal uitkeringsontvangers die op peilmoment t-1 een uitkering hadden, maar die niet meer krijgen op peilmoment t. Tot de uitstroom worden ook gerekend de personen die met behoud van hun uitkering emigreren naar het buitenland.
- *Demografische uitstroom*: uitstroom als gevolg van sterfte, emigratie of omdat de uitkeringsontvanger 65 jaar is geworden.

- *Netto uitstroom*: uitstroom verminderd met demografische uitstroom

Literatuur

Arts, C.H. en E.M.J. Hoogteijling (2002), Het Sociaal Statistisch Bestand 1998 en 1999. Sociaal-economische maandstatistiek, december 2002, blz. 13–21.

Copinga, M. en R. Selten (2003a), Wie komen in de WAO? Sociaal-economische maandstatistiek, januari 2003, blz. 38–52.

Copinga, M. en R. Selten (2003b), Wie komen in de WAO? (verbeterde uitkomsten). Sociaal-economische maandstatistiek, mei 2003, blz. 12–14.

Hartman, H. en A. Boerdam (2004), Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen 1987–2003. Sociaal-economische trends, 4^e kwartaal 2004, blz. 51–55.

Hoff, S. en G. Jehoel-Gijsbers (2003), Reïntegratie van uitkeringsontvangers: ontwikkelingen in de periode 1992–2002. Sociaal en Cultureel Planbureau, juli 2003.

Schmidt, P. en R.P. Strauss (1975), The prediction of occupation using multiple logit models. International Economic Review, June 1975, vol. 16 no. 2.

Weidum, J. en F.S. Linder (2002), Arbeidspositie en opleidingsniveau van personen met een uitkering. Sociaal-economische maandstatistiek, december 2002, blz. 82–92.

Noten in de tekst

- ¹⁾ Aan het onderzoek voor dit artikel heeft Marjolijn Das een belangrijke bijdrage geleverd.
- ²⁾ Het SSB registreert arbeidsongeschiktheidsuitkeringen alleen voor zover er betalingen hebben plaats gevonden (betalingsconcept, zie technische toelichting). De informatie in het SSB over de aanvang van uitbetalingen van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen strekt niet verder terug dan 1998. Het is dus in het geval van langdurige uitkeringen niet altijd mogelijk om de exacte uitkeringsduur te reconstrueren.
- ³⁾ Van de 64-jarige AO'ers in 2001 zijn 32,1 duizend AO'ers in 2002 uitgestroomd, waarvan 31,4 duizend omdat ze op de uitstroomdatum 65 jaar waren, en 700 door overlijden of emigratie (tabel 1).
- ⁴⁾ In 1998 behoorde 29 procent van de personen met een AO-uitkering tot de beroepsbevolking (Weidum en Linder, 2002).
- ⁵⁾ Om de terugval van het aantal werkenden te verklaren is onderzocht in hoeverre de genoemde 58,3 duizend banen uit de herkomstcategorie AO+werk mogelijk betrekking hebben op fictieve dienstbetrekkingen. Op basis van stroomcijfers over 1998/1999 is vastgesteld dat 17 duizend van de 58 duizend AO-uitkeringen op peilmoment 1999 een looptijd hadden van korter dan een jaar. Bij een deel van die 17 duizend uitkeringen zou er sprake kunnen zijn van samenloop met een fictieve

dienstbetrekking (zie technische toelichting). De terugval met 21 duizend werkzame personen is daarmee lang niet volledig verklaard.

⁶⁾ Aangezien de variabele opleidingsniveau in een aparte sessie is geschat doen de coëfficiënten daarvan niet mee in het getoonde voorbeeld.

Tabel 1
Aantal personen met AO-uitkering 2001, doorstroom en uitstroom naar geslacht en leeftijd ¹⁾, 2001/2002

	2001		2001/2002			2001		2001/2002				
	AO'ers	Doorstroom	Uitstroom		Netto uitstroom	Aandeel AO'ers in bevolking	AO'ers	Doorstroom	Uitstroom	Netto uitstroom	Uitstroompercentage	Netto uitstroompercentage
			Totaal	Demografische uitstroom								
	<i>x 1 000</i>					<i>in % van bevolking 15-64 jaar</i>	<i>%</i>				<i>in % van AO'ers 2001</i>	<i>in % van AO'ers 2001 minus demografische uitstroom</i>
Totaal	898,7	822,8	75,8	42,9	32,9	8	100	100	100	100	8	4
Geslacht												
Mannen	503,5	458,7	44,8	29,4	15,4	9	56	56	59	47	9	3
Vrouwen	395,2	364,1	31,1	13,5	17,5	7	44	44	41	53	8	5
Leeftijd												
15-24 jaar	28,1	25,9	2,2	0,2	2,1	1	3	3	3	6	8	7
25-34 jaar	94,6	85,6	9,0	0,7	8,3	4	11	10	12	25	10	9
35-44 jaar	162,0	149,9	12,0	1,4	10,6	6	18	18	16	32	7	7
45-54 jaar	268,6	256,4	12,2	3,3	8,9	12	30	31	16	27	5	3
55-63 jaar	313,2	304,9	8,3	5,2	3,1	20	35	37	11	9	3	1
64 jaar	32,1	-	32,1	32,1	-	23	4	-	42	-	100	-
Mannen												
15-24 jaar	13,9	12,9	1,0	0,1	0,9	1	3	3	2	6	7	7
25-34 jaar	36,6	33,4	3,2	0,4	2,8	3	7	7	7	18	9	8
35-44 jaar	75,8	70,1	5,7	0,9	4,8	6	15	15	13	31	8	6
45-54 jaar	153,1	146,2	6,9	2,1	4,8	13	30	32	15	31	5	3
55-63 jaar	202,0	196,1	5,9	3,9	2,0	26	40	43	13	13	3	1
64 jaar	22,1	-	22,1	22,1	-	32	4	-	49	-	100	-
Vrouwen												
15-24 jaar	14,2	13,0	1,2	0,1	1,1	2	4	4	4	7	8	8
25-34 jaar	58,0	52,3	5,8	0,3	5,5	5	15	14	19	31	10	9
35-44 jaar	86,2	79,9	6,3	0,6	5,8	7	22	22	20	33	7	7
45-54 jaar	115,5	110,3	5,3	1,2	4,1	10	29	30	17	23	5	4
55-63 jaar	111,2	108,8	2,4	1,3	1,1	14	28	30	8	6	2	1
64 jaar	10,0	-	10,0	10,0	-	14	3	-	32	-	100	-

¹⁾ Leeftijd op peildatum 2001.

Tabel 2
Aantal personen met AO-uitkering 2001, doorstroom en uitstroom naar herkomstgroepering en leeftijd ¹⁾, 2001/2002

	2001		2001/2002			2001		2001/2002				
	AO'ers	Doorstroom	Uitstroom			Aandeel AO'ers in bevolking	AO'ers	Doorstroom	Uitstroom	Netto uitstroom	Uitstroompercentage	Netto uitstroompercentage
			Totaal	Demografische uitstroom	Netto uitstroom							
	<i>x 1 000</i>					<i>in % van bevolking 15-64 jaar</i>	<i>%</i>				<i>in % van AO'ers 2001</i>	<i>in % van AO'ers 2001 minus demografische uitstroom</i>
Totaal	898,7	822,8	75,8	42,9	32,9	8	100	100	100	100	8	4
Herkomstgroepering												
Autochtonen	738,6	676,7	61,9	35,7	26,2	8	82	82	82	83	8	4
Westerse allochtonen	85,1	77,3	7,8	4,9	2,9	8	9	9	10	11	9	4
Marokkanen en Turken	45,6	42,1	3,5	1,4	2,1	11	5	5	5	3	8	5
Overige niet-westerse allochtonen	29,4	26,7	2,7	0,9	1,7	5	3	3	4	2	9	6
Autochtonen												
15-24 jaar	22,6	20,8	1,7	0,1	1,6	2	3	3	3	6	8	7
25-34 jaar	74,9	68,1	6,8	0,5	6,3	4	10	10	11	24	9	8
35-44 jaar	129,9	120,5	9,4	1,1	8,3	6	18	18	15	32	7	6
45-54 jaar	222,8	212,8	10,0	2,7	7,3	11	30	31	16	28	4	3
55-63 jaar	261,3	254,4	6,9	4,3	2,6	20	35	38	11	10	12	1
64 jaar	27,0	-	27,0	27,0	-	23	4	-	44	-	100	-
Westerse allochtonen												
15-24 jaar	1,9	1,8	0,2	0,0	0,1	1	2	2	2	5	8	7
25-34 jaar	7,0	6,2	0,7	0,1	0,6	3	8	8	9	22	10	9
35-44 jaar	12,9	11,8	1,0	0,1	0,9	5	15	15	13	31	8	7
45-54 jaar	26,3	25,0	1,3	0,4	0,9	11	31	32	17	31	5	3
55-63 jaar	33,4	32,5	0,9	0,6	0,3	21	39	42	11	11	12	1
64 jaar	3,7	-	3,7	3,7	-	24	4	-	47	-	100	-
Marokkanen en Turken												
15-24 jaar	2,1	1,9	0,2	0,0	0,2	2	5	4	6	10	11	10
25-34 jaar	8,9	8,0	1,0	0,1	0,9	7	20	19	28	44	11	10
35-44 jaar	11,7	10,9	0,8	0,1	0,7	14	26	26	22	34	7	6
45-54 jaar	10,0	9,7	0,3	0,1	0,2	25	22	23	8	9	3	2
55-63 jaar	11,9	11,7	0,2	0,2	0,1	38	26	28	7	3	9	1
64 jaar	1,0	-	1,0	1,0	-	39	2	-	29	-	100	-
Overige niet-westerse allochtonen												
15-24 jaar	1,6	1,5	0,1	0,0	0,1	1	5	5	5	6	8	7
25-34 jaar	3,8	3,3	0,5	0,1	0,4	2	13	12	18	25	13	12
35-44 jaar	7,5	6,7	0,8	0,1	0,7	4	25	25	29	38	11	9
45-54 jaar	9,5	8,9	0,6	0,2	0,4	10	32	33	22	25	6	5
55-63 jaar	6,6	6,3	0,2	0,1	0,1	19	22	24	9	6	10	2
64 jaar	0,4	-	0,4	0,4	-	18	2	-	17	-	100	-

¹⁾ Leeftijd op peildatum 2001.

Tabel 3
Aantal personen met AO-uitkering 2001, doorstroom en uitstroom 2001/2002 naar positie in huishouden¹⁾

	2001		2001/2002			2001		2001/2002				
	AO'ers	Doorstroom	Uitstroom			Aandeel AO'ers in bevolking	AO'ers	Doorstroom	Uitstroom	Netto uitstroom	Uitstroompercentage	Netto uitstroompercentage
			Totaal	Demografische uitstroom	Netto uitstroom							
	<i>x 1 000</i>					<i>in % van bevolking 15-64 jaar</i>	<i>%</i>				<i>in % van AO'ers 2001</i>	<i>in % van AO'ers 2001 minus demografische uitstroom</i>
Totaal	898,7	822,8	75,8	42,9	32,9	8	100	100	100	100	8	4
Positie in huishouden												
Alleenstaande	182,6	166,7	15,9	9,6	6,4	11	20	21	22	19	9	4
Partner in paar zonder kinderen	326,5	294,8	31,8	24,2	7,6	11	36	42	56	23	10	3
Partner in paar met kinderen	250,8	231,4	19,4	5,2	14,2	6	28	26	12	43	8	6
Alleenstaande ouder	35,1	32,1	3,0	0,7	2,2	10	4	4	2	7	9	7
Overig lid particulier huishouden	59,0	55,1	3,9	1,6	2,2	3	7	5	4	7	7	4
Persoon in institutioneel huishouden	44,6	42,8	1,9	1,6	0,3	64	5	2	4	1	4	1

¹⁾ Peildatum positie in huishouden 2001.

Tabel 4
Aantal personen met AO-uitkering 2001, doorstroom en uitstroom 2001/2002 naar opleidingsniveau¹⁾

	2001		2001/2002			2001	2001/2002	
	AO'ers	Doorstroom	Uitstroom			Aandeel AO'ers in bevolking	Uitstroompercentage	Netto uitstroompercentage
			Totaal	Demografische uitstroom	Netto uitstroom			
	<i>x 1 000</i>					<i>in % van bevolking 15-64 jaar</i>	<i>in % van AO'ers 2001</i>	<i>in % van AO'ers 2001 minus demografische uitstroom</i>
Totaal	898,7	822,8	75,8	42,9	32,9	8	8	4
	%							
Opleidingsniveau	100	100	100	100	100			
Basisonderwijs ²⁾	24	24	23	25	19	15	8	3
Mavo	10	10	10	12	7	8	8	3
Vbo	19	19	17	18	16	10	8	3
Mbo	30	30	32	30	36	8	9	5
Havo/vwo	3	3	3	1	4	4	8	5
Hbo	10	10	11	10	13	6	9	5
Wo	3	3	4	4	5	4	10	5

¹⁾ Opleidingsniveau 2001. Zie ook technische toelichting.

²⁾ Incl. opleidingsniveau onbekend.

Tabel 5
Aantal personen met AO-uitkering 2001, door- en uitstroom 2001/2002 naar kenmerken van de arbeidsongeschiktheidsuitkering¹⁾

	2001		2001/2002			2001	2001/2002				
	AO'ers	Doorstroom	Uitstroom			AO'ers	Doorstroom	Uitstroom	Netto uitstroom	Uitstroompercentage	Netto uitstroompercentage
			Totaal	Demografische uitstroom	Netto uitstroom						
	<i>x 1 000</i>					%			<i>in % van AO'ers 2001</i>	<i>in % van AO'ers 2001 minus demografische uitstroom</i>	
Totaal	898,7	822,8	75,8	42,9	32,9	100	100	100	100	8	4
WAO, WAZ, Wajong											
WAO	733,0	667,2	65,8	36,9	29,0	82	81	87	86	9	4
WAZ	47,9	41,9	5,9	4,1	1,8	5	5	8	10	12	4
Wajong	117,8	113,7	4,1	2,0	2,1	13	14	5	5	3	2
Mate van arbeidsongeschiktheid											
Volledig arbeidsongeschikt (80-100%)	655,5	604,6	50,9	34,2	16,7	73	73	67	51	8	3
Gedeeltelijk arbeidsongeschikt (15-80%)	243,2	218,2	25,0	8,7	16,2	27	27	33	49	10	7
Aard van arbeidsongeschiktheid											
Psychisch	314,6	290,1	24,5	11,1	13,4	35	35	32	41	8	4
Fysiek	584,1	532,7	51,4	31,8	19,6	65	65	68	59	9	4
Werk en mate van arbeidsongeschiktheid in 2001											
Geen werk, totaal	618,1	569,5	48,5	37,7	10,9	69	69	64	33	8	2
Geen werk en volledig arbeidsongeschikt (80-100%)	537,5	497,7	39,8	31,2	8,6	60	60	52	26	7	2
Geen werk en gedeeltelijk arbeidsongeschikt (15-80%)	80,6	71,8	8,7	6,5	2,3	9	9	12	7	11	3
Werk, totaal	280,6	253,3	27,3	5,3	22,1	31	31	36	67	10	8
Werk en volledig arbeidsongeschikt (80-100%)	118,0	106,9	11,1	3,0	8,1	13	13	15	25	9	7
Werk en gedeeltelijk arbeidsongeschikt (15-80%)	162,6	146,4	16,2	2,3	14,0	18	18	21	42	10	9

¹⁾ Peildatum kenmerken arbeidsongeschiktheidsuitkering 2001.

Tabel 6
Doorstroom in de AO naar transitie sociaal-economische categorie en naar kenmerken van de AO'er¹⁾, 2001/2002

	Doorstroom							Doorstroompercentage			
	Totaal	AO in 2002			AO+werk in 2002			AO in 2002		AO+werk in 2002	
		Totaal	AO in 2001	AO+werk in 2001	Totaal	AO in 2001	AO+werk in 2001	AO in 2001	AO+werk in 2001	AO in 2001	AO+werk in 2001
	<i>x 1 000</i>							<i>in % van AO'ers 2001 zonder werk²⁾</i>	<i>in % van AO'ers 2001 met werk²⁾</i>	<i>in % van AO'ers 2001 zonder werk²⁾</i>	<i>in % van AO'ers 2001 met werk²⁾</i>
Totaal	822,8	584,2	547,9	36,3	238,6	21,6	217,0	94,4	13,2	3,7	78,8
Geslacht											
Mannen	458,7	297,5	277,6	19,9	161,2	12,7	148,5	94,2	11,1	4,3	82,8
Vrouwen	364,1	286,7	270,4	16,4	77,4	8,9	68,5	94,6	17,1	3,1	71,4
Leeftijd											
15-24 jaar	25,9	18,2	17,0	1,2	7,7	1,8	5,9	85,8	14,9	8,9	72,7
25-34 jaar	85,6	59,4	54,8	4,6	26,2	3,8	22,4	88,3	14,4	6,2	70,3
35-44 jaar	149,9	98,8	91,7	7,1	51,1	5,5	45,6	91,2	11,8	5,5	76,0
45-54 jaar	256,4	165,2	154,1	11,1	91,2	6,1	85,2	94,9	10,8	3,7	82,7
55-64 jaar	304,9	242,5	230,2	12,3	62,4	4,5	57,9	97,7	16,9	1,9	80,0
Herkomstgroepering											
Autochtonen	676,7	467,6	437,8	29,8	209,1	18,0	191,1	94,5	12,4	3,9	79,8
Westerse allochtonen	77,3	58,1	54,5	3,6	19,3	1,8	17,4	95,0	15,7	3,2	76,2
Marokkanen en Turken	42,1	37,7	36,3	1,5	4,4	0,9	3,5	94,0	26,2	2,4	61,1
Overige niet-westerse allochtonen	26,7	20,7	19,4	1,4	5,9	0,9	5,0	92,1	18,7	4,2	68,2
Positie in huishouden											
Alleenstaande	166,7	123,8	116,8	7,1	42,8	4,5	38,3	94,5	14,3	3,6	77,5
Partner in paar zonder kinderen	294,8	214,8	201,0	13,8	80,0	6,1	73,8	96,1	14,8	2,9	79,3
Partner in paar met kinderen	231,4	145,1	133,4	11,7	86,3	7,6	78,7	91,7	11,7	5,3	78,5
Alleenstaande ouder	32,1	23,9	22,4	1,6	8,1	1,2	7,0	91,3	16,0	4,7	71,1
Overig lid particulier huishouden	55,1	38,0	36,3	1,8	17,1	1,9	15,2	92,8	9,6	4,9	83,1
In institutioneel huishouden	42,8	38,5	38,1	0,4	4,3	0,3	4,0	98,7	8,6	0,8	89,5

¹⁾ Kenmerken peildatum 2001.

²⁾ AO-populatie 2001 minus demografische uitstroom.

Tabel 7
Uitstroom uit de AO naar transitie sociaal-economische categorie en naar kenmerken van de AO'er¹⁾, 2001/2002

	Netto uitstroom							Netto uitstroompercentage			
	Totaal	Werk in 2002			Overig in 2002			Werk in 2002		Overig in 2002	
		Totaal	AO in 2001	AO+werk in 2001	Totaal	AO in 2001	AO+werk in 2001	AO in 2001	AO+werk in 2001	AO in 2001	AO+werk in 2001
	<i>x 1 000</i>							<i>in % van AO'ers 2001 zonder werk²⁾</i>	<i>in % van AO'ers 2001 met werk²⁾</i>	<i>in % van AO'ers 2001 zonder werk²⁾</i>	<i>in % van AO'ers 2001 met werk²⁾</i>
Totaal	32,9	24,6	4,3	20,3	8,3	6,6	1,7	0,7	7,4	1,1	0,6
Geslacht											
Mannen	15,4	12,0	1,7	10,2	3,5	2,7	0,8	0,6	5,7	0,9	0,4
Vrouwen	17,5	12,6	2,5	10,1	4,9	3,9	1,0	0,9	10,5	1,4	1,0
Leeftijd											
15-24 jaar	2,1	1,4	0,5	0,9	0,6	0,5	0,1	2,7	11,0	2,6	1,4
25-34 jaar	8,3	5,7	1,3	4,4	2,6	2,1	0,5	2,2	13,7	3,4	1,5
35-44 jaar	10,6	8,2	1,4	6,8	2,4	1,9	0,5	1,4	11,4	1,9	0,8
45-54 jaar	8,9	7,2	0,8	6,3	1,7	1,4	0,3	0,5	6,1	0,8	0,3
55-64 jaar	3,1	2,1	0,2	1,9	1,0	0,7	0,3	0,1	2,6	0,3	0,4
Herkomstgroepering											
Autochtonen	26,2	20,6	3,3	17,2	5,7	4,4	1,3	0,7	7,2	0,9	0,5
Westerse allochtonen	2,9	2,1	0,4	1,7	0,8	0,7	0,2	0,7	7,4	1,1	0,7
Marokkanen en Turken	2,1	0,9	0,3	0,6	1,2	1,1	0,1	0,8	10,2	2,8	2,5
Overige niet-westerse allochtonen	1,7	1,1	0,2	0,8	0,7	0,5	0,1	1,1	11,4	2,6	1,7
Positie in huishouden											
Alleenstaande	6,4	4,5	0,8	3,7	1,8	1,5	0,4	0,7	7,4	1,2	0,7
Partner in paar zonder kinderen	7,6	6,0	0,9	5,1	1,6	1,2	0,4	0,4	5,5	0,6	0,5
Partner in paar met kinderen	14,2	10,9	1,8	9,1	3,4	2,7	0,7	1,2	9,1	1,8	0,7
Alleenstaande ouder	2,2	1,5	0,3	1,1	0,8	0,7	0,1	1,3	11,6	2,7	1,3
Overig lid particulier huishouden	2,2	1,7	0,4	1,2	0,6	0,5	0,1	1,1	6,7	1,2	0,6
In institutioneel huishouden	0,3	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2	0,0	0,1	1,6	0,4	0,3

¹⁾ Kenmerken peildatum 2001.

²⁾ AO-populatie 2001 minus demografische uitstroom.